

İSLAM'DA EVLİLİK VE KARI KOCA HAKLARI

N. Sabri AKIN

I- Konunun Plânı

A-Evliliğin Mahiyeti

B-İslam'da Evlilik

C-Kur'an'da Evlilik

D-Hadislerde Evlilik

E-Evliliğin faydaları

1-Ferdi(bedeni ve sıhhi) faydaları

2-Sosyal faydaları

3-Ahlaki faydaları

F-Bekarlığın zararları (Toplumun çöküşü)

G-Evliliğin mesuliyeti(Evlenecek çiftlerin evlilik ve çocuk eğitimi konularında yeterince bilinçlendirilmelerinin gerekliliği)

H-Eş seçimi

1-Erkeklerde aranan özellikler

2-Kadında aranan özellikler

I-Evlilik akdi (nikah-mehir) ve düğün merasimi

J-Eşlerin Birbirine Karşı Hak ve Vazifeleri

1.Kocanın görevleri (Kadının kocası üzerindeki hakları)

2.Hanımın görevleri (Erkeğin hanımı üzerindeki hakları)

II- Konunun Açılımı ve İşlenişi

Konuya evlilik kavramı ve mahiyeti açıklanarak başlanır. Daha sonra ilgili ayet ve hadislerle evliliğin İslam'daki yeri ve önemi anlatılır. Evliliğin faydalarından ve bekarlığın zararlarından bahsedilerek ailenin önemi misallerle izah edilir. Evliliğin insan fitratının bir gereği olduğu hususu, başta Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v) olmak üzere, diğer Peygamberler ve Allah'ın salih kullarından misaller verilerek açıklanır. Bu arada evliliğin getirdiği sorumluluklar konusunda gençlerin bilinçlendirilmesi hususuna değinilir. Ayrıca eş seçimi, nikah ve düğün merasimleri ile eşlerin birbirine karşı görev ve sorumlulukları ayet ve hadisler ışığında açıklanır. Vaazın sonunda konu özetlenir ve kısa bir dua ile bitirilir.

III- Konunun Özet Sunumu

Toplumu meydana getiren öğelerin başında aile gelmektedir. Ailenin oluşması için de evlilik gereklidir. Evlilik ise, Allah'ın koyduğu prensipler çerçevesinde bir erkekle bir kadın arasında yapılan bir akitle meydana gelir. Evlilik fitri bir olgudur. İslâm dininde (ruhbanlık) evlenmeme, dünya ile irtibatı kopararak yalnız başına yaşama yoktur.

İslam dininde evlenme teşvik edilmiş, evlenmenin kolaylaştırılması, nişan, nikah ve düğün törenlerinde gösteriş ve israftan kaçınılması tavsiye edilmiştir. Ayet ve hadislerle karı-kocanın birbirlerine karşı hak ve sorumlulukları belirtilmiştir. Kuşkusuz belirlenen kurallara uyulduğu takdirde sağlıklı bir yuva kurulacak ve kurulan bu yuvada aile fertleri ömür boyu mutlu bir hayat sürerler. Evliliğin ferdi, sosyal ve ahlaki bir çok yararları vardır. Bu yararların başında insan varlığının devamı ve nesebin korunması gelmektedir. Evlilik sayesinde, toplumundaki bir kısım hastalıklar asgariye iner, bireyler rûhî ve nefsi rahatlığa kavuşurlar. Bu sayede toplum, zinânın bir sonucu olarak ortaya çıkacak olan bulaşıcı hastalıklardan kurtulmuş; hayasızlığın yayılması önlenmiş ve harama giden yollar kapanmış olur.

Evlenip yuva kurmak isteyen kişi, nikahın önemini, evliliğin sorumluluk ve mahremiyetini, hayat arkadaşını seçerken nelere dikkat etmesi gerektiğini ve eşine, çocuklarına ve akrabasına karşı vazifelerinin neler olduğunu, önceden öğrenmelidir. Her konuda bizler için en güzel örnek olan Peygamber efendimiz, evlilik ve aile hayatı hususunda da biz Müslümanlar için en güzel numunedir. O halde onu kendimize rehber edinmeli ve gösterdiği nurlu yolda yürümeliyiz ki aile ve toplum hayatımız huzurlu ve mutlu, ahiretimiz parlak olsun.

IV- Konu İşlenirken Başvurulabilecek Bazı Ayetler

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

"Kendileri ile huzur bulasınız diye sizin için türünüzden eşler yaratması ve aranızda bir sevgi ve merhamet var etmesi de onun (varlığının ve kudretinin) delillerindendir. Şüphesiz bunda düşünen bir toplum için elbette ibretler vardır."¹

¹ Rûm, 30/21.

“Onlarla iyi geçinin.”²

Konu ile ilgili başvurulabilecek diğer ayetler:

Bakara, 2/221, 228, 233, 237; Nisa, 4/12, 19, 34, 35; En'am, 6/151; Nahl, Nisa: 4/34 16/72; İsrâ, 17/32; Nur, 24/31, 32, 33; Rum, 30/21; Hucurat, 49/13; Tahrim, 66/6;

V- Konu İşlenirken Başvurulabilecek Bazı Hadisler

جاء ثلاث رهط إلى بيوت أزواج النبي صلى الله عليه وسلم، يسألون عن عبادة النبي صلى الله عليه وسلم، فلما أخبروا كأنهم تقالوها، فقالوا: أئین نحن من النبي صلى الله عليه وسلم؟ قد غفر الله له ما تقدم من ذنبه وما تأخر، قال أحدهم: أما أنا فأبني أصلي الليل أبداً، وقال آخر: أنا أصوم الدهر ولا أفطر، وقال آخر: أنا أعتزل النساء فلا أتزوج أبداً، فجاء رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال: (أنتم الذين قلتم كذا وكذا؟ أما والله أرى لأخشاكم لله وأتقاكم له، لكني أصوم وأفطر، وأصلي وأرقد، وأتزوج النساء، فمن رغب عن سنتي فليس مني).

Üç heyet, Resulullah'ın yanına gelerek, onun ibadetini sordular. Kendilerine Allah Resulü'nün ibadeti hakkında bilgi verilince, -Onun ibadetini az bulacaklar ki şöyle dediler: "Resulullah ile biz bir olabilir miyiz! Onun geçmişteki ve gelecekteki günâhlârı bağışlanmıştır. İçlerinden biri tüm geceyi namaz kılmakla geçireceğini, diğeri devamlı oruç tutacağını ve üçüncüsü de kadınlara yaklaşmayacağını ifade ettiler." Daha sonra Rasûlullah (s.a.s.) bu durumu öğrenince onları çağırıp şöyle buyurdu: "Allah'a yemin olsun ki ben sizin Allah'tan en çok korkanınız ve O'ndan en fazla sakınanınızım; fakat zaman zaman oruç tutar ve iftar ederim; namaz kılar ve uzanıp yatarak istirahatte bulunurum; kadınlarla da evlenirim. Benim sünnetimden yüz çeviren benden (benim ümmetimden) değildir."³

يَا مَعْشَرَ الشَّبَابِ مَنِ اسْتَطَاعَ مِنْكُمُ الْبَاءَةَ فَلْيَتَزَوَّجْ، وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَعَلَيْهِ بِالصَّوْمِ فَإِنَّهُ لَهُ وَجَاءٌ

² Nisa, 4/19.

³ Buhari, Nikah, 1.

"Ey gençler, sizden evlenmeye gücü yeten kimse hemen evlensin; zira evlilik gözü haramdan en iyi koruyan ve tenasül uzvunun en sağlam kalesidir. Evlenmeye imkânı olmayan ise oruç tutsun; zira oruç şehveti kırmaktadır.⁴

قِيلَ لِرَسُولِ اللَّهِ أَيُّ النِّسَاءِ خَيْرٌ قَالَ الَّتِي تَسْرُهُ إِذَا نَظَرَ وَتُطِيعُهُ إِذَا أَمَرَ وَلَا تُخَالِفُهُ فِي نَفْسِهَا وَمَالِهَا بِمَا يَكْرَهُ

" Hz. Peygamber'e (s.a.v) "Hangi kadın daha hayırlıdır?" diye soruldu; o da:", Kocası yüzüne baktığı zaman onu sevindiren, emrettiği vakit itaat eden, yanında bulunmadığı vakit malını ve iffetini koruyandır" cevabını vermiştir.⁵

تُنَكِّحُ الْمَرْأَةَ لِأَرْبَعٍ: لِمَالِهَا وَحَسَبِهَا وَجَمَالِهَا وَوَلَدِينِهَا، فَظَفَرَ بِذَاتِ الدِّينِ تَرَبَّتْ يَدَاكَ

"Kadın dört (hal ve sıfatı) için nikâh olunur: Malı için, soyu için, güzelliği için, dîni için. (Ey mümin sen bunlardan) dindâr olanı tercih et".⁶

اسْتَوْصُوا بِالنِّسَاءِ خَيْرًا ، فَإِنَّ الْمَرْأَةَ خُلِقَتْ مِنْ ضِلَعٍ ، وَإِنَّ أَعْوَجَ مَا فِي الضِّلَعِ أَعْلَاهُ ، فَإِنْ ذَهَبَتْ تُقِيمُهُ كَسْرَتُهُ ، وَإِنْ تَرَكْتَهُ ، لَمْ يَزَلْ أَعْوَجَ ، فَاسْتَوْصُوا بِالنِّسَاءِ . «. وَفِي رِوَايَةٍ فِي الصَّحِيحَيْنِ: « الْمَرْأَةُ كَالضِّلَعِ إِنْ أَقَمْتَهَا كَسْرَتَهَا ، وَإِنْ اسْتَمْتَعْتَ بِهَا، اسْتَمْتَعْتَ وَفِيهَا عَوْجٌ». وَفِي رِوَايَةٍ لِمُسْلِمٍ : « إِنَّ الْمَرْأَةَ خُلِقَتْ مِنْ ضِلَعٍ ، لَنْ تَسْتَقِيمَ لَكَ عَلَى طَرِيقَةٍ ، فَإِنْ اسْتَمْتَعْتَ بِهَا ، اسْتَمْتَعْتَ بِهَا وَفِيهَا عَوْجٌ ، وَإِنْ ذَهَبَتْ تُقِيمُهَا كَسْرَتَهَا ، وَكَسْرُهَا طَلَّاقُهَا.

"Kadınlara iyi davranmanızı tavsiye ediyorum; vasiyyetimi tutunuz. Zira kadın kısmı kaburga kemiğinden yaratılmıştır. Kaburga kemiğinin en eğri yeri üst tarafıdır. Eğri kemiği doğrultmaya kalkarsan kırarsın. Kendi hâline bırakırsan, yine eğri kalır. Öyleyse kadınlar hakkındaki tavsiyemi tutunuz."⁷

Buhârî ile Müslim'deki diğer bir rivayete göre Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

⁴ Buhârî, Nikâh, 2-3 (VI, 117); Müslim, Nikâh, 1 (II, 1018).

⁵ Nesai, Nikah, 14, (VI, 68).

⁶ Buhârî, Nikah, 15, (VI, 123); Nesai, Nikah, 13 (VI, 68).

⁷ Buhârî, Nikâh, 80 (VI, 145); Müslim, Radâ', 60 (II, 1091).

“Kadın kaburga kemiği gibidir. Onu doğrultmaya kalkarsan kırarsın. Eğer ondan faydalanmak istersen bu hâliyle de faydalanabilirsin.”⁸

Müslim’deki bir başka rivayete göre ise Peygamber aleyhisselâm şöyle buyurdu:

“Kadın kaburga kemiğinden yaratılmıştır. Hep seni hoşnut edecek şekilde davranamaz. Eğer ondan faydalanmak istersen bu hâliyle de faydalanabilirsin. Şayet doğrultayım dersin kırarsın. Kadının kırılması da boşanmasıdır.”⁹

عن عبد الله بن زَمْعَةَ رضي الله عنه ، أنه سمع النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُخْطُبُ ، وَذَكَرَ النَّاقَةَ وَالَّذِي عَقَرَهَا ، فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : "إِذِ انْبَعَثَ أَشْقَاهَا" انْبَعَثَ لَهَا رَجُلٌ عَزِيزٌ ، عَارِمٌ مَنِيْعٌ فِي رَهْطِهِ . ثُمَّ ذَكَرَ النِّسَاءَ ، فَوَعِظَ فِيهِنَّ ، فَقَالَ : يَعِمِدُ أَحَدُكُمْ فَيَجْلِدُ امْرَأَتَهُ جَلْدَ الْعَبْدِ فَلَعَلَّهُ يُضَاجِعُهَا مِنْ آخِرِ يَوْمِهِ ثُمَّ وَعَظَهُمْ فِي ضَحِكِهِمْ مِنَ الضَّرِطَّةِ وَقَالَ : لِمَ يَضْحَكُ أَحَدُكُمْ مِمَّا يَفْعَلُ ؟ .

Abdullah İbni Zem`a radiyallahu anh`den rivayet edildiğine göre Peygamber aleyhisselâm`ı birgün hutbe okurken dinledi.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Sâlih aleyhisselâm`ın dışı devesinden ve onu öldüren adamdan bahsederek:

“Onların en azgını ileri atıldı” âyetini okudu ve Semûd kavminde gücü kuvveti ile tanınan ve son derece fena olan bir adam deveyi öldürmek için ileri fırladı, diye açıkladı.

Sonra kadınlardan bahsetti. Onlar hakkında nasihat ederek şöyle buyurdu:

“Sizden biriniz karısını köleyi döver gibi dövmeye kalkışıyor. Belki de o akşam onunla aynı yatakta yatacaktır.”

Sonra yellenmeden ötürü gülmemelerini tavsiye ederek şöyle buyurdu:

“İnsan bizzat kendisinin de yaptığı bir şeye ne diye güler?”¹⁰

لَا يَفْرَكُ مُؤْمِنٌ مُؤْمِنَةً إِنْ كَرِهَ مِنْهَا خُلُقًا رَضِيَ مِنْهَا آخَرَ

⁸ Buhârî, Nikâh, 79 (VI, 145); Müslim, Radâ`, 60 (II, 1091).

⁹ Müslim, Radâ`, 59 (II, 1091).

¹⁰ Buhârî, Tefsîru sûre (91)1 (VI, 83); Müslim, Cennet, 49 (III, 2191).

“Bir kimse karısına kin beslemesin. Onun bir huyunu beğenmezse, bir başka huyunu beğenir.”¹¹

عن عمرو بن الأَحصَى الجُشمي رضي الله عنه أَنَّهُ سَمِعَ النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي حَجَّةِ الْوَدَاعِ يَقُولُ بَعْدَ أَنْ حَمَدَ اللهُ تَعَالَى ، وَأَثْنَى عَلَيْهِ وَذَكَرَ وَوَعَظَ ، ثُمَّ قَالَ : « أَلَا وَاسْتَوْصُوا بِالنِّسَاءِ خَيْرًا ، فَإِنَّمَا هُنَّ عَوَانٌ عِنْدَكُمْ لَيْسَ تَمْلِكُونَ مِنْهُنَّ شَيْئًا غَيْرَ ذَلِكَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ مُّبِينَةٍ ، فَإِنْ فَعَلْنَ فَاهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ ، وَاضْرِبُوهُنَّ ضَرْبًا غَيْرَ مُبْرِحٍ فَإِنْ أَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا ، أَلَا إِنَّ لَكُمْ عَلَى نِسَائِكُمْ حَقًّا ، وَلِنِسَائِكُمْ عَلَيْكُمْ حَقًّا ، فَحَقُّكُمْ عَلَيْهِنَّ أَنْ لَا يُوطِئْنَ فُرُشَكُمْ مَنْ تَكْرَهُونَ ، وَلَا يَأْذَنَنَّ فِي بُيُوتِكُمْ لِمَنْ تَكْرَهُونَ ، أَلَا وَحَقُّهُنَّ عَلَيْكُمْ أَنْ تُحْسِنُوا إِلَيْهِنَّ فِي كِسْوَتِهِنَّ وَطَعَامِهِنَّ » .

Amr İbni Ahvas el-Cüşemî radiyallahu anh, Vedâ hacı'nda Peygamber aleyhisselâm'ı dinlediğini, Allah'a hamd ü senâ edip halka öğüt verdikten sonra Resûlullah'ın şöyle buyurduğunu söylemektedir:

“Ashâbım! Kadınlara iyi davranmanızı tavsiye ediyorum. Vasiyetimi tutunuz. Zira onlar sizin idarenize ve himâyenize verilmişlerdir.

Kesin olarak bildiğiniz bir ahlâksızlık yapmadıkları takdirde, onlar üzerinde zorbalık kurmaya hakkınız yoktur. Eğer ahlâk dışı bir hareket yaparlarsa, onları yataklarında yalnız bırakın. Bir yerlerini incitmeyecek şekilde tedip edin. Şayet size itaat ederlerse, artık onlara zarar verecek bir şey yapmayın.

Şunu bilin ki, sizin kadınlar üzerinde haklarınız olduğu gibi onların da sizin üzerinizde hakları vardır.

Sizin onlar üzerindeki haklarınız, yatağınızı yabancılardan korumaları, istemediğiniz kimseleri evinize almamalarıdır.

Onların sizin üzerinizdeki hakları ise, giyim kuşam ve yeme içme konularında kendilerine iyi imkânlar sağlamanızdır.”¹²

عن مُعَاوِيَةَ بْنِ حَيْدَةَ رضي الله عنه قال : قلتُ : يا رسول الله ما حقُّ زَوْجَةِ أَحَدِنَا عَلَيْهِ ؟ قال : « أَنْ تُطْعِمَهَا إِذَا طَعِمْتَ ، وَتَكْسُوَهَا إِذَا اكْتَسَيْتَ وَلَا تَضْرِبَ الْوَجْهَ ، وَلَا تُقَبِّحَ ، وَلَا تَهْجُرَ إِلَّا فِي الْبَيْتِ » .

¹¹ Müslim, Radâ', 61 (II, 1091).

¹² Tirmizî, Radâ' 11 (III, 467); İbni Mâce, Nikâh, 3 (I, 594).

Muâviye İbni Hayde radiyallahu anh şöyle dedi: Yâ Resûlallah! Kadınlarımızın bizim üzerimizdeki hakkı nedir? diye sordum. Şöyle buyurdu: ”Yediğiniz ölçüde yedirmek, giydiğiniz seviyede giydirmek, yüzlerine vurmamak, yaptıkları işin ve kendilerinin çirkin olduğunu söylememek, onları yataklarında yalnız bırakmak gerekirse, bu işi sadece evde yapmaktır.”¹³

أَكْمَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا ، وَخَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لِنِسَائِهِمْ

“Mü’minlerin îmân bakımından en mükemmeli, huyu en iyi olanıdır. Hayırlınız, kadınlarına karşı hayırlı olanlardır.”¹⁴

لَا تَضْرِبُوا إِمَاءَ اللَّهِ « فَجَاءَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، فَقَالَ : ذَرْنِ النَّسَاءَ عَلَى أَزْوَاجِهِنَّ ، فَرَخَّصَ فِي ضَرْبِهِنَّ فَأَطَافَ بِآلِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نِسَاءً كَثِيرٌ يَشْكُونَ أَزْوَاجَهُنَّ ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : « لَقَدْ أَطَافَ بِآلِ بَيْتِ مُحَمَّدٍ نِسَاءً كَثِيرٌ يَشْكُونَ أَزْوَاجَهُنَّ لَيْسَ أَوْلَيْكَ بِخَيْرِكُمْ »

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem:

“Kadınları dövmeiniz” buyurmuştu.

Hiz. Ömer Peygamber aleyhisselâm’ın huzuruna çıkarak:

– Kadınlar kocalarını dinlemez oldular, dedi. Bunun üzerine Hiz. Peygamber kadınların dövülmesine izin verdi.

Bu defa birçok kadın Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem’in hanımlarına gelerek kocalarını şikâyete başladılar.

Bunun üzerine Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

–”Birçok kadın Muhammed ailesine gelerek kocalarını şikâyet ediyorlar. Kadınlarını döven o kimseler, sizin hayırlınız değildir.”¹⁵

الدُّنْيَا مَتَاعٌ ، وَخَيْرُ مَتَاعِهَا الْمَرْأَةُ الصَّالِحَةُ

“Dünya geçici bir faydadan ibarettir. Onun fayda sağlayan en hayırlı varlığı dindar kadındır.”¹⁶

لَا يَحِلُّ لِامْرَأَةٍ أَنْ تَصُومَ وَرَوْحُهَا شَاهِدٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ ، وَلَا تَأْذَنَ فِي بَيْتِهِ إِلَّا بِإِذْنِهِ

¹³ Ebû Dâvûd, Nikah, 42 (II, 606); İbni Mâce, Nikâh, 3 (I, 593-594).

¹⁴ Tirmizî, Radâ`, 11 (III, 466); İbni Mâce, Nikâh, 50 (I, 636).

¹⁵ Ebû Dâvûd, Nikâh, 43 (II, 608); İbni Mâce, Nikâh, 51 (I, 638-639).

¹⁶ Müslim, Radâ`, 64 (II, 1090); Nesâî, Nikâh, 15 (VI, 69); İbni Mâce, Nikâh, 5 (I, 596).

“Bir kadın kocası yanındayken onun izni olmadan oruç tutamaz. Kocasının izni olmadan bir kimseyi evine alamaz.”¹⁷

إِذَا دَعَا الرَّجُلُ زَوْجَتَهُ لِحَاجَتِهِ فَلْتَأْتِهِ وَإِنْ كَانَتْ عَلَى التَّنُورِ

“Bir koca karısına ihtiyaç duyup da onu yanına çağırdığında, kadın ocak başında bile olsa, hemen kocasının yanına gelsin.”¹⁸

أَيَّمَا امْرَأَةٍ مَاتَتْ وَزَوْجُهَا عَنْهَا رَاضٍ دَخَلَتْ الْجَنَّةَ.

“Kocasını memnun ederek ölen kadın cennetlidir.”¹⁹

دِينَارٌ أَنْفَقْتَهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ، وَدِينَارٌ أَنْفَقْتَهُ فِي رَقَبَةٍ ، وَدِينَارٌ تَصَدَّقْتَ بِهِ عَلَى مِسْكِينٍ ،
وَ دِينَارٌ أَنْفَقْتَهُ عَلَى أَهْلِكَ ، أَعْظَمُهَا أَجْرًا الَّذِي أَنْفَقْتَهُ عَلَى أَهْلِكَ

“Allah yolunda (cihâd edilmesi için) sarfettiğin para, köle âzâd etmek için harcadığın para, fakire sadaka verdiği para ve bir de aile fertlerinin ihtiyaçları için harcadığın para var ya! İşte bunların içinde sana en çok sevap kazandıracak olanı, ailen için harcadığın paradır.”²⁰

عن أم سلمة رضي الله عنها قالت : قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ ، هَلْ لِي أَجْرٌ فِي بَنِي أَبِي سَلَمَةَ أَنْ
أُنْفِقَ عَلَيْهِمْ ، وَلَسْتُ بِتَارِكِهِمْ هَكَذَا وَهَكَذَا ، إِنَّمَا هُمْ بَنِيَّ ؟ فَقَالَ : « نَعَمْ لَكَ أَجْرٌ مَا
أَنْفَقْتَ عَلَيْهِمْ » .

Ümmü Seleme radiyallahu anhâ şöyle dedi:

– Ey Allah’ın Resûlü! (Eski kocam) Ebû Seleme’nin çocuklarına para harcamak bana sevap kazandırır mı? Onları öyle muhtaç durumda bırakacak değilim ya! Onlar benim kendi çocuklarımdır, diye sordum.

Resûlullah şöyle buyurdu:

“Evet, onlara yaptığın harcamanın sevabı senindir.”²¹

إِذَا أَنْفَقَ الرَّجُلُ عَلَى أَهْلِهِ نَفَقَةً يَحْتَسِبُهَا فَهِيَ لَهُ صَدَقَةٌ

“Bir adam Allah’ın rızasını umarak ailesinin geçimini sağlarsa, harcadıkları onun için birer sadaka olur.”²²

¹⁷ Buhârî, Nikâh, 84, 86 (VI, 150); Müslim, Zekât, 84 (I, 711).

¹⁸ Tirmizî, Radâ`, 10 (III, 465).

¹⁹ Tirmizî, Radâ`, 10 (III, 465); İbni Mâce, Nikâh, 4 (I, 595).

²⁰ Müslim, Zekât, 39 (I, 692).

²¹ Buhârî, Nefekât, 14 (VI, 194); Müslim, Zekât, 47 (I, 695).

²² Buhârî, İmân, 41 (I, 20), Nefekât, 1 (VI, 189); Müslim, Zekât, 48 (I, 695).

كَفَى بِالْمَرْءِ إِثْمًا أَنْ يُضَيِّعَ مَنْ يَتَّقُوهُ

“Geçimini sağlaması gerekenleri ihmâl etmek, insana günah olarak yeter.”²³

VI- Yararlanılabilecek Bazı Kaynaklar

Nevevi, Riyazu’s-Salihin, Terceme ve şerhi: Trc., Prof. Dr. M. Yaşar Kandemir ve diğerleri, Erkam Yay., İst.,II/241, 315-338, 339-357, 378-392, 553;

Diyaret İslam İlmihali, 109, 398, 402;

T.D.V. (İSAM) İLMİHAL II/198 vd.,217-223,518-520;

M. Yusuf Kandelevi, Hayatu’s- Sahabe, Trc., Ahmet Meylani, Divan Yay., İst., III/288-336;

Gazali, Kimya-i Saadet, Trc. Ali Arslan, Arslan Yay., İst.,s., 190-207;

İslami İlimler Araştırma Vakfı, Hz. Peygamber ve Aile Hayatı;

Prof. Dr. M. Yaşar Kandemir, Örnekleriyle İslam Ahlakı;

Doc. Dr. İsmail Karagöz, Aile ve Gençlik (T.D.V.);

Ali Fikri Yavuz, İslam’da Evlilik ve Aile Hukuku;

Abdullah Aydın-Salih Uçan, İslam’da Evlilik ve Mahremiyetleri;

M. Necati Bursalı, İslam’da Kadın ve Evlilik;

Ali Eren, İslamda Evlilik ve Aile Eğitimi;

Mehmet Paksu, Kadın, Evlilik ve Aile.

²³ Ebû Dâvûd, Zekât, 45 (II, 321